

Evocations

Lydia Bodnar-Balahuttrak's art of loss, lamentation, and remembrance reflects both her deep response to the tragic events that have befallen the Ukrainian nation throughout its history and her ancestral roots – its rich cultural and religious traditions. She was born and raised in a Ukrainian household in the United States, and a strong sense of cultural identity was instilled in her by her parents and grandparents, who fled Ukraine during World War II. A trip to her ancestral homeland in 1991 was a major turning point both in her outlook on life and in her artwork. Deeply affected by the overwhelming evidence of years of Soviet oppression and cultural and religious destruction, she channeled her emotions into her artwork. Without having directly experienced the horrors, Bodnar-Balahuttrak is able to keep a critical distance, to turn trauma into metaphor, and to speak the unspeakable with compelling images evoking the plight of the Ukrainian nation. The purges, cultural losses, exile, and Chernobyl have become recurring themes in the artist's works, particularly the horror of the Holodomor, Stalin's orchestrated famine of 1932-1933.

An academically trained draftsman and painter, Bodnar-Balahuttrak skillfully employs classical motifs, Christian iconography, folk imagery, archival photos, and various cultural artifacts to construct a complex narrative of human suffering and compassion related to multiple events in the history of the Ukrainian nation. The artist often collages into her works ragged photographs and newspaper clippings that document historic events and horrific deeds. These become the ground upon which she layers various media to shroud and transform those hidden texts and images (*Will the Grass Grow Over It?*). In the aptly titled work *That Which Conceals and Reveals*, the liturgical vestment draped

over the central panel pays tribute to the artist's grandfather, a Uniate priest, and to all those who protected Ukraine's religious and cultural traditions from total desacralization under the Soviet regime.

Merging traditional icon imagery with copies of photographs of actual famine victims of the Holodomor, the artist draws attention to new kinds of martyrs who perished in the genocide waged by the Soviet regime against the Ukrainian nation. In her series *Another Kind of Icon*, she includes embroideries, carved wooden frames, and other collected ethnographic material. These artifacts, which once belonged to Ukrainian families, introduce a personal dimension and

palpable immediacy to a nation's tragedy. Black frames, like those used in funerary processions, add a strong tone of mourning.

Fragments, an earlier series of small works on paper, approaches the atrocities of the Holodomor in a symbolic, expressionistic way. Snippets of horrendous scenes of emaciated corpses portray images of genocide with the visual intensity of Francisco de Goya's *The Disasters of War* and Edvard Munch's *The Scream*. The fragmentation encoded in the title of the series references the artist's processes of piecing together images and materials as well as weaving together aspects of Ukrainian culture that had been destroyed under Soviet rule.

In both *The Guardian* and *Veiled*, the central subject is a clay cast of a woman's face, suggestive of a death mask, covered with gauze-like and embroidered fabric. The supports and shrouds evoke a protective ancestral spirit that guards the past and informs the future. They speak of a renewal of life, a renaissance for the lost nation.

In her large diptych *Witnesses*, the artist appropriates the tormented figure of Michelangelo's *The Rebellious Slave* to evoke the age-old struggle of the Ukrainian people against subjugation. Yet the work also expresses redemption, faith, and hope, with the standing warrior figure symbolic of Ukraine's past glory, and the seated female figure – perhaps the artist herself – guarding ancient hidden treasures and bearing witness to the histories they hold. On the left, the torched wood panel, resembling scorched earth, is veiled with thin layers of poured paint and resins, a metaphor for the country's obscured unclear future. Arranged on the floor below the panel are ancient pottery shards, salvaged from an archeological site on the Black Sea. They serve as a visual marker of the artist digging through the past and bringing it to light.

Bodnar-Balahuttrak adds a compelling archeological dimension to her work with her predilection for varied fragmented materials like burnt wood, broken pottery, ruptured textiles, and torn paper remnants. Like an archeologist and archivist, the artist sifts through Ukraine's past, unearths stories of death and rebirth, of destruction and of soaring creativity, and brings them to the surface.

Olena Chervonik, art historian

That Which Conceals and Reveals
1992-1993, wood panel, oil, wax, dried plants, collage, vestment, 75 x 96 in. (190.5 x 243.8 cm)
Collection of the artist

Те, що приховує і відкриває
1992-1993, дерево, олія, віск, сушені рослини, колаж, ризи
Колекція мистця

Will the Grass Grow Over It? (Hide and Seek series)
2012-2013, linen, collage, pigmented oil and wax, resins, 48 x 96 (122 x 243.8)
Collection of the artist

The text hidden in the artwork is a quote by Vassily Grossman:

*Where has that life gone?
And what has become of all that awful
torment and torture?
Can it really be that no one will ever
answer for everything that has
happened?
That it will all be forgotten without even
any words to commemorate it?
That the grass will grow over it?*

From *Harvest of Sorrow: Soviet Collectivization and the Terror-Famine* by Robert Conquest, 1986

Чи ростиме над цим трава, чи все забудеться? (Із серії Поховати/відшукати)
2012-2013, полотно, колаж, олія, віск
Колекція мистця

У творі заховані слова Василя Гроссмана:

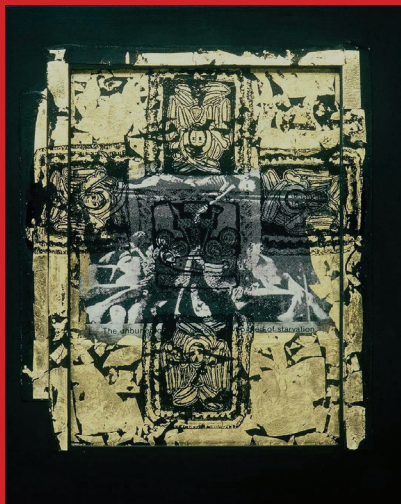
*Куди це життя пішло?
Що сталося з цими жакливими муками і
тортурами?
Невже ж ніхто не буде відповідати за
все те що сталося?
Чи все забудеться, чи не стане навіть
слів щоб відзначити це?
Чи ростиме над цим трава?*

З книжки *Harvest of Sorrow - Soviet Collectivization and the Terror-Famine* (Жнива Розпачі: Радянська кюколективізація: Террор-Голод) Роберта Конквеста, 1986

Witnesses
1995 and 2001
canvas, oil, resins, wax /
torched painted wood panel,
mixed media, ancient pottery
shards at base;
diptych 96 x 48 (243.8 x 122)
and 97 x 78 (246.3 x 198)
– total width 128 (325)
Collection of the artist

Свідки
1995 та 2001 рр.
Диптих: палене дерево,
олія, віск / полотно,
мішана техніка, уламки
стародавнього посуду
Колекція мистця

Another Kind of Icon (series)
1996, gold leaf, photocopy, mixed media, 13 x 10 in. (33 x 25.4 cm)
Collection of Dr. Myroslava Mudrak

Дещо інші ікони (серія)
1996, позолота, фотокопія, дерево, мішана техніка
Колекція д-р Мирослави Мудрак

Sponsors of the exhibitions

Major Sponsors

Self Reliance New York Federal Credit Union
Ukrainian National Women's League of America

Individual Sponsors

Christine Bonacorsa
Zoriana Haftkowycz & Mykola Darmochwal
Irene Eva Mostovych & Dr. Yuriy Deychakiwsky
Orest & Lydia Glut
Mykola Haliv
Myron & Olha Hnateyko
Iryna Kurowycky
Prof. Jaroslaw & Alla Leshko
Motria Kuzycz & Andrew Malecky
Prof. Renata Holod & Prof. Oleh Tretiak
Lidia Mykytyn & Nestor Voronka
Myron & Marianna Zajac

On the cover:

That Which Conceals and Reveals (detail)

1992-1993, wood panel, oil, wax, dried plants, collage, vestment, 75 x 96 in. (190.5 x 243.8 cm)
Collection of the artist

Another Kind of Icon (series)

1995, photocopy, mixed media, 13 x 10 in. (33 x 25.4 cm)
Marijka Hurko collection

Exhibition production and graphic design: Maria Shust

Brochure © 2013 copyright by The Ukrainian Museum. All rights reserved.

The Ukrainian Museum
222 East 6th Street
New York, NY 10003
T: 212.228.0110
F: 212.228.1947
E: info@ukrainianmuseum.org
www.ukrainianmuseum.org

Museum hours:
Wednesday through
Sunday
11:30 a.m. – 5:00 p.m.

Guardian
(1993) 1998, clay, embroidered linen, letters, braided hair / wood 22 x 42 x 6 in. (55.9 x 106.7 x 15.2 cm)
Collection of the artist

Сторож вічності

(1993) 1998, глина, вишиване полотно, коса, заховані письма, дерево
Колекція мистця

Вічна пам'ять

Мистецтво Лідії Боднар-Балагутрак – це біль втрати, плач і поминання, глибокі переживання й роздуми над трагічними подіями української історії, свідчення нерозривного зв'язку з землею предків і багатствами її культурних і духовних традицій. Народжена в Америці в родині українців, що змушені були залишити батьківщину під час Другої світової війни, Лідія навчилася від рідних любити й цінувати свою культурну спадщину. Подорож до України 1991 року стала важливим етапом у формуванні її світогляду й поглядів на мистецтво. Побачивши на власні очі наслідки культурного й духовного покалічення народу протягом десятиріч радянського панування, вона дала вихід своїм емоціям у мистецтві. На щастя, Боднар-Балагутрак знає про жахи новітньої української історії не з власного досвіду й тому може зберігати дистанцію для неупередженої оповіді, в якій передає свій шок через вражаючі метафори і знаходить засоби, як вимовити невимовне, розповісти про сталінські езекуції, винищення цвіту української інтелігенції, табори, трагедію Чорнобиля. Усі ці події стали постійними темами її творчості, й особливо – Голодомор, штучний голод в Україні, влаштований Сталіним у 1932-1933 роках.

Маючи академічну освіту з живопису і графіки, Лідія майстерно поєднує клясичні теми, християнську іконографію, народні мотиви, архівні світлинки та різноманітні побутові предмети для створення складної картини людських страждань і звитяги. Мисткиня часто вплітає у свої роботи пошарпані фотографії та газетні вирізки – документальні свідчення подій і злочинів минулого. Вони слугують своєрідним ґрунтом, на який нашаровуються різні художні матеріали, вкриваючи ці приховані тексти саваном і надаючи їм нового змісту (*Чи ростиме над цим трава?*). У роботі під назвою *Те, що приховує*

і відкриває церковне вбрання на центральній частині панно є даниною пам'яті діда мисткині, греко-католицького священника, і разом з ним усіх тих, хто зберіг Україну від цілковитого осквернення за часів радянського режиму.

Поєднуючи сюжети народних ікон і копії дійсних фотографій жертв Голодомору, мисткиня привертає нашу увагу до мільйонів мучеників, які загинули страшною смертю під час геноциду, розв'язаного радянською владою проти українського народу. У циклі *Дещо інші ікони* вона використовує вишивки, різьблені дерев'яні рами картин та інший етнографічний матеріал, зібраний по українських селах. Колись ці артефакти належали українським селянам. Сьогодні вони – свідки національної трагедії, що надають роботам Боднар-Балагутрак особистісного виміру. Відчуття жалоби передано через чорні рами, що в них вставляють портрет небіжчика під час похорону.

Уламки, попередня серія невеликих робіт на папері, змальовує злочини Голодомору в символічний, експресіоністський спосіб. Уривки страхітливих сцен того періоду – висохлі трупи дорослих і дітей – ілюструють перебіг геноциду з візуальною безжалісністю *Лихоліть війни* Франціско де Гойї та *Крику* Едварда Мунка. У назві циклу є посилання й на авторську техніку сполучання в одне ціле різних образів і матеріалів, і на віднаходження уламків української культури, знищеної в Радянському Союзі.

У роботах *Хранитель* та *Заслона* центром композиції є схожий на посмертну маску гіпсовий зліпок жіночого обличчя, який вкрито вишитою тканиною на кшталт марлі. Підпори й запинала викликають асоціацію з духом предків, що береже минуле і відкриває прийдешнє, стверджують відродження життя і втраченої нації.

У великому диптиху *Свідки* мисткиня через страждання *Повсталого раба* Мікелянджело розповідає про віковичну боротьбу українського народу проти поневолювачів. Проте ця робота виражає також віру й надію на спасіння – постать воїна уособлює славетне минуле України, а жінка, що сидить (можливо, сама мисткиня), зберігає сховані давні скарби і правду про події, що стоять за ними. Ліворуч, дерев'яне панно із слідами вогню, схоже на спалену землю, замальовано шаром фарби і смоли: це метафора прихованого від ока, неясного майбутнього країни. На підлозі перед панно розкладено уламки стародавнього посуду, зібрані під час розкопок у Причорномор'ї. Вони символізують пошуки мисткині в минулому та її намір показати свої знахідки людям.

У роботах Боднар-Балагутрак, яка полюбляє уламки таких матеріалів, як обпалене дерево, розбитий посуд, клаптики тканини й паперу, виразно звучить археологічна складова. Наче археолог і дослідник архівів, мисткиня просіює минуле України крізь сито своїх картин, щоб знайти для нас свідчення загибелі й відродження, руйнації і злетів творчості – і виставити їх на суд сьогодення.

Олена Червоник
мистецтвознавець

In Commemoration of the
80th Anniversary of the
HOLODOMOR

Відзначення 80-ої річниці
ГОЛОДОМОРУ

Колі в азоніти є паролі, тоді кожна зима дождя...
Матццо на гроба лагорет, його стуба широзодала...
Хтось перебігав, як верво, у лузит досей вилло...
Ще треба думати милоу...
Бессмерте є ще до во...
Бессмерте є ще до во...

EVOCATIONS

Works by Lydia Bodnar-Balahuttrak

ВІЧНА
ПАМ'ЯТЬ

Твори Лідії Боднар-Балагутрак

The Ukrainian Museum, New York
Український Музей, Нью-Йорк